

شریعت بدون حکمت به بیراهه می‌رود/ فقه، لازم است ولی کافی نیست

چهره ماندگار فلسفه ایران گفت: ملاصدرا در زمان خودش جامعه را اصلاح و حکمت شریعت را ترویج کرده‌است چون می‌دانست اگر حکمت از شریعت خارج شود، جریان‌هایی مثل داعش به وجود می‌آیند.

چهره ماندگار فلسفه ایران گفت: ملاصدرا در زمان خودش جامعه را اصلاح و حکمت شریعت را ترویج کرده‌است؛ چون می‌دانست اگر حکمت از شریعت خارج شود، جریان‌هایی مثل داعش به وجود می‌آیند.

غلامرضا اعوانی در مورد ضرورت حکمت در همه ابعاد زندگی انسان در گفتگو با خبرنگار مهر اظهار داشت: متأسفانه دروس فلسفه هنر که اکنون در دانشگاه‌های ما تدریس می‌شود برای ۱۵ تا ۲۰ سال پیش است و در این دروس هیچ اثری از حکمت اسلامی نیست. این فلسفه هنر به مباحثی از هگل، کانت و هایدگر پرداخته است و حکمت اسلامی در آن جایی ندارد.

وی افزود: ما برنامه هنر حکمت دینی را برای مراکز علمی نوشتیم که شامل حکمت عام و حکمت خاص است. بالاخره بعد از مدت‌ها این برنامه تصویب شد ولی هنوز استادی نداریم که بیاید و حکمت هنر دینی تدریس کند.

چهره ماندگار فلسفه ایران در ادامه به نقش فلسفه اسلامی در جامعه اشاره کرد و گفت: فلسفه اسلامی باعث رستگاری بسیاری از انسان‌ها شده و غایت نیکبختی و سعادت را برای روح انسان‌ها به همراه داشته پس همواره غایتی داشته است. در زندگی عملی انسان هم شریعت بوده است که شریعت خود حکمت است.

وی افزود: ملاصدرا بسیاری از فقها را که در زمان او حکمت شریعت را نمی‌فهمیدند، نقد کرده‌است. او «کسر اسلام الجاهلیه» را نوشته و در آنجا به فقهایی که حکمت نمی‌فهمند، می‌تازد و همان فقها او را تکفیر کردند. ملاصدرا در زمان خودش جامعه را اصلاح و حکمت شریعت را ترویج کرده‌است؛ چون می‌دانست اگر حکمت از شریعت خارج شود جریان‌هایی مثل داعش و ... به وجود می‌آید.

دین قابل تقلیل به فقه نیست

اعوانی با اشاره به اینکه فلسفه می‌تواند کاربردی و عملی هم باشد، تصریح کرد: این فلسفه سکولار بوده و برای مسایل دنیوی است. این موضوع هم خوب است ولی فلسفه فقط نباید در جهت دنیا و معیشت مردم باشد. گاهی فلسفه بسیار به آن سمت رفته و گاهی هم فلسفه تبدیل به فقه شده است که این هم خود یک اشکال است، چون فقه لازم است ولی هیچ کافی نیست. اکنون با نوعی رداکشنیسم (تقلیل‌گرایی) مواجه هستیم که می‌گوید حقیقت چیزی نیست جز ماده یا حقیقت چیزی نیست جز تاریخ، جز اجتماع. یعنی حقیقت را با یک وجه آن می‌سنجند. ما هم دین را به یک وجه آن تقلیل داده‌ایم که فقه است. در حالیکه فقه ضرورت دارد ولی کافی نیست. امام جعفر صادق (ع) به معنای امروز فقیه نبوده است بلکه ولی‌الله و حکیم الهی بوده و فقط فقیه به معنای اینکه جزوه بنویسد، نبوده است.

وی با تأکید بر اینکه فلسفه اسلامی اگر به معنای واقعی‌اش وجود داشته باشد، بسیار در جامعه موثر خواهد بود، ادامه داد: برای مثال در گذشته وقتی تهران صد هزار نفر جمعیت داشته، صد حکیم هم داشته است ولی اکنون با ۱۲ میلیون جمعیت چند حکیم وجود دارد؟ علم آموخته در تهران بسیار داریم ولی حکیم کجاست؟ حکیم چنانچه در زمان ناصرالدین شاه و فتحعلی شاه بوده‌اند. در خیابان مروی تهران اساتیدی بودند که شاگردان بزرگی تربیت می‌کردند برای مثال یکی از این شاگردان مرحوم رفیعی قزوینی بود و بسیاری دیگر.

عضو فرهنگستان علوم تصریح کرد: علم مساله‌ای انتزاعی است و اگر عالم نباشد علم هم نیست، حکیم هم اگر نباشد، حکمت نیست. کتاب که حکمت نمی‌شود. حکیم شعاع وجودی دارد و روی مردم زمان خود تاثیرگذار است. اولیا همه ولی هستند که درجه بالای حکیم است مثل مقام امامان.

غلامرضا اعوانی در پایان به تالیفات اخیرش اشاره کرد و گفت: آخرین کتاب من در امریکا به تازگی به زبان انگلیسی منتشر شده است که مربوط به درس‌هایی است که در دانشگاه پکن داده‌ام. اکنون هم مشغول تالیف

شرحی درباره فصوص;الحکم ابن;عربی هشتم که ۱۳ فصل آن به انگلیسی نوشته شده و بقیه آن در حال تالیف است.